

מבחן בעברית – שנת לימודים בישראל (של"ב)

I. טקסט [27 נקודות]

קראו את הטקסט, וענו על השאלות.

האיסיים

- 1 האיסיים היו קבוצה מיוחדת של יהודים. הם חיו בארץ ישראל במאה הראשונה לספירה (A.D.), בזמן של בית המקדש השני. ההיסטוריונים של הזמן העתיק יוספוס פלביוס ופליניוס, מספרים שהאיסיים עזבו את ירושלים והלכו לגור במדבר יהודה, מפני שהם רצו לחיות לבד במקום רחוק מהעיר.
- 5 הם חיו כמו בקיבוץ, הכול היה של כולם: הבגדים, האוכל והכסף היו משותפים, והם קנו מה שצריך מהכסף המשותף. הם חשבו שהכסף לא חשוב בחיים, והם גם לא היו צריכים הרבה דברים כדי לחיות. הם האמינו שאסור לתת לגוף את כל מה שהוא רוצה. היה מותר להם להתחתן כדי ללדת ילדים, אבל לא כולם התחתנו.
- 10 כל יום הם עשו בדיוק אותו דבר: התפללו מוקדם בבוקר, התרחצו ואכלו ארוחת בוקר משותפת ביחד. אחר-כך הם יצאו לעבודה. גם בערב לפני הארוחה המשותפת הם התרחצו והתפללו. בשבת הם נחו מעבודה והתפללו כל היום.
- היה קשה להיות חבר בקבוצת האיסיים: אדם שרצה להיות חבר בקבוצה היה צריך לחיות איתם שלוש שנים לפי דרך החיים, ורק אחר-כך הם החליטו אם לקבל אותו לקבוצה.
- 15 בשנת 1947 מצאו מגילות¹ במערות² קומראן שבמדבר יהודה. כמעט כל ההיסטוריונים שחקרו את המגילות חושבים שהאיסיים כתבו את המגילות האלה, ושהמגילות מתארות את החיים שלהם. להיסטוריון האמריקני נורמן גאלב יש רעיון אחר. הוא חושב שהאיסיים לא גרו במדבר יהודה: לאיסיים היה חשוב להיות נקיים, אבל במדבר קשה להתרחץ, כי יש שם מעט מאוד מים.
- 20 גאלב מסביר שאנשים מהרבה קבוצות כתבו את המגילות. אחת מהקבוצות הייתה האיסיים, אבל היו גם קבוצות אחרות. הוא אומר שבהתחלה היהודים שמרו את כל המגילות האלה בירושלים, אבל אחרי שהרומאים³ באו לירושלים, הם החליטו לקחת את המגילות ולשים אותן במערות במדבר יהודה רחוק מהרומאים. לכן לפי גאלב, רק חלק מהמגילות מספרות על האיסיים. במגילות רבות מספרים על החיים של קבוצות אחרות של יהודים שחיו בזמן של בית המקדש השני.

¹ מגילה - scroll; Schriftrolle

² מערה - cave; Höhle

³ רומאי - Roman; Römer

שאלות [27 נקודות]

1. [3] מה המשפט הנכון לפי שורות 1-4?

- א. האיסיים רצו לבנות את בית המקדש השני בירושלים.
- ב. האיסיים גרו בירושלים, ואחר כך במדבר יהודה.
- ג. האיסיים היו ההיסטוריונים של הזמן העתיק.
- ד. האיסיים לא רצו לצאת מירושלים, כי בית המקדש היה שם.

2. [5] אתם כותבים **נכון / לא נכון** על כל משפט:

- א. האיסיים חיו חיים פשוטים, בלי דברים יקרים. נכון / לא נכון
- ב. כל חבר בקבוצה קיבל כסף בשביל העבודה שלו. נכון / לא נכון
- ג. כל האיסיים לא רצו ילדים. נכון / לא נכון
- ד. לפי האיסיים, הגוף הוא לא הדבר הכי חשוב. נכון / לא נכון
- ה. כל חבר אכל לבד בבית שלו, ואחר כך יצא לעבודה. נכון / לא נכון

3. [2] איך יודעים לפי הקטע שהאיסיים היו נקיים?

4. [3] האיסיים החליטו לקבל חבר חדש לקבוצה, רק אחרי שהוא

5. [1] **נורמן גאלב** _____ שהאיסיים חיו במדבר יהודה.
מסכים / לא מסכים

[2] איך הוא מסביר את זה?

6. [1] מי שם את המגילות במדבר יהודה לפי גאלב?

[2] למה?

7. [3] מי כתב את המגילות?

א. לפי כמעט כל ההיסטוריונים:

ב. לפי **נורמן גאלב**:

8. [3] ההיסטוריון האמריקני **נורמן גאלב** אומר:

א. האיסיים כתבו את כל המגילות ושמרו אותן בירושלים.

ב. הרומאים לקחו את המגילות מירושלים לקומראן.

ג. לא כתבו את המגילות בקומראן, אבל שמרו אותן שם.

ד. הרומאים הלכו למדבר יהודה לחפש את המגילות.

9. [2] מה המילה הכי קרובה לפי הטקסט?

א. עזבו (שורה 3)

1. גרו

2. יצאו

3. אהבו

4. בנו

ב. מתארות (שורה 15)

1. לומדות על

2. מספרות על

3. מחפשות את

4. שומרות על

II. קלוז [10 נקודות]

קראו את הקטע, וכתבו מילה אחת (בלבד!) מעל כל קו.

"נחלת שבעה" בת 120

בשנת 1869 בנו בירושלים את שכונת "נחלת שבעה". זאת הייתה השכונה השלישית שבנו מחוץ לחומות של העיר העתיקה. שבעה אנשים בנו את השכונה ולכן נתנו לה את ה _____ "נחלת שבעה". בימים ההם השכונה הייתה _____ והיו בה רק מעט בתים. מסביב לשכונה היו רק שדות, ולא היה קל לגור שם.

יוסף ריבלין היה האישי הראשון ש _____ בית בשכונה החדשה. הוא גר שם בלי ה _____ שלו; האישה והילדים המשיכו לגור בעיר העתיקה. בכל בוקר הם עמדו ב"שער יפו", כדי לראות אם הוא _____, או מת.

אנשים פחדו _____ בשכונה, ולכן **ריבלין** פתח בית-קפה על הגג של הבית שלו. כשהאורחים באו הוא ישב איתם בבית הקפה עד שעה מאוחרת בלילה, ובסוף הם היו צריכים לישון במקום, כי הם לא היו יכולים _____ לבית שלהם.

עכשיו ה _____ במרכז העיר ומסביב לה יש עוד הרבה שכונות. היום יש ב"נחלת שבעה" הרבה מסעדות, בתי-קפה ודיסקוטקים. ב"רחוב סלומון" בשכונה לא _____ מכוניות. הרחוב הוא מדרחוב. בבית הקפה של **יוסף ריבלין** כבר אי-אפשר לבקר, _____ האנשים שבאים לשכונה יכולים ללכת לבתי קפה אחרים.

א. כתבו את הפועל בצורה הנכונה. [12 נקודות]

1. הם _____ ללמוד עברית בשנה שעברה והם _____ שזאת שפה קלה.
להתחיל, עבר לחשוב, עבר
2. "דני, אתמול _____ כרטיס לסרט. למה לא _____ לי כרטיס?"
לבקש, אני לקנות, אתה, עבר
3. "מי _____ לך את המילים החדשות, אם אתה לא _____ לשיעור?"
להסביר, הווה לבוא, הווה
4. _____ שהיא _____ עם בחור נחמד.
לשמוע, אנחנו, עבר להתחתן, עבר
5. _____ אותן: "מתי _____ הבוקר?"
לשאול, אני, עבר לקום, אתן, עבר
6. "איפה _____ בתיאטרון? _____ לדבר איתך בהפסקה."
לשבת, את, עבר לרצות, אנחנו, עבר

ב. כתבו את כל המשפט בזמן עבר. [5 נקודות]

1. יש לך עבודה, אתה עייף ואין לך זמן ללכת לסרט.

2. השכונה קטנה, אבל יש בשכונה הרבה אנשים.

ג. בחרו בתשובה הנכונה, וכתבו אותה מעל לקו. [8 נקודות]

1. אני בטוחה שירושלים היא המקום _____ יפה בעולם.
יותר / הכי / פחות / ועוד
2. אני שמח, _____, אני שר מהבוקר עד הערב.
אבל / כדי / ולכן / לפני
3. בשנה שעברה הרבה יהודים _____ מחוץ לארץ לישראל.
עלו / עולים / לעלות / עליתם
4. היא לא פגשה את החבר שלה הרבה זמן, ועכשיו היא רוצה לכתוב _____ מכתב.
לו / שלו / אותו / בו
5. אתמול ישבנו ודיברנו עם חברים _____.
ערב / כל ערב / הערב / כל הערב
6. הוא שאל אותי _____ רוצה לבוא לקולנוע.
אני / אם אני / שאני / מה אני
7. הם לא יודעים אם השיעורים באוניברסיטה _____.
המעניינת / המעניינים / מעניינים / מעניינת
8. מה צריך _____ עכשיו?
עושים / נעשה / עושה / לעשות

ד. כתבו את מילת היחס בצורה הנכונה. [10 נקודות]

- דוגמה: פגשתי את ההורים של רותי. פגשתי את ההורים לה בסופרמרקט.
1. אתם עוד לא מצאתם דירה? אנחנו יכולים לעזור _____ לחפש.
ל...
 2. אתה רוצה לרקוד עם הבחורה הצעירה? כדאי לך לרקוד _____.
 3. קיבלנו את המכתבים, אבל עוד לא קראנו _____.
 4. ראיתי את הסרטים של הסטודנטים לקולנוע. הסרטים _____ מעניינים.
 5. אנחנו גרים בירושלים. מתי תבואו לבקר _____?
את

ה. כתבו ברבים, והוסיפו ה' הידיעה במקום שאפשר. [10 נקודות]

<u>רבים</u>	<u>+ ה' הידיעה</u>	דוגמה:
<i>שיצורי מתמטיקה</i>	<i>שיצורי המתמטיקה</i>	שיעור מתמטיקה -
<i>ספריט טוב</i>	<i>הספריט הטוב</i>	ספר טוב -
_____	_____	1. חנות חדשה -
_____	_____	2. טיול מעניין -
_____	_____	3. כרטיס אוטובוס -
_____	_____	4. חומת ירושלים -
_____	_____	5. מסיבה מיוחדת -

IV. חיבור [18 נקודות]

כתבו על אחד הנושאים (9-8 שורות).

1. אני מכיר/ה איש מיוחד או אישה מיוחדת.
2. מה אני רוצה ללמד את הילדים שלי.
3. היום אפשר / אי אפשר לחיות בלי מחשבים.

נושא החיבור: _____

למורה:

תוכן וארגון	_____	מתוך 3 נקודות
עושר לשוני	_____	מתוך 6 נקודות
דיוק לשוני	_____	מתוך 9 נקודות
סה"כ	_____	מתוך 18 נקודות